

การนำเสนอผลงานในคดีราษฎรเป็นโจทก์

นางสาวกฤษณา อุนฺชน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-036-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017369 117261826

THE PRELIMINARY EXAMINATION IN CASE OF PRIVATE PROSECUTION

Miss Krissana Anuchon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-036-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

เสนอโดย

ภาควิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

การไตสวนมูลฟ่องในคดีราษฎรเป็นโจทก์

นางสาวกฤษณา อนุชน

นิติศาสตร์

ดร. จิรนิติ หะวานนท์

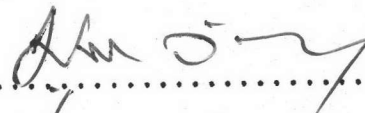
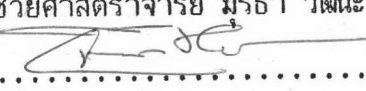
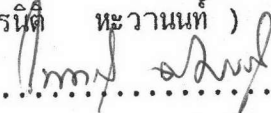
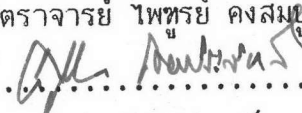

รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มรธา วัฒนะชีวะกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. จิรนิติ หะวานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ สุชาติ ไตรประสิทธิ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ชัยเกษม นิตสิริ)

กฤษฎา อนุชน: การไต่สวนมูลฟ้องในคดีราษฎรเป็นโจทก์ (THE PRELIMINARY EXAMINATION IN CASE OF PRIVATE PROSECUTION) อ.ที่ปรึกษา ดร.จิรนิติ หนาวานนท์, รองศาสตราจารย์ไพฑูริย์ คงสมบูรณ์, 249 หน้า. ISBN 974-579-036-2

การไต่สวนมูลฟ้อง เป็นมาตรการกลั่นกรองมูลคดีเบื้องต้นที่กระทำโดยศาล ภายหลังจากโจทก์ ยื่นฟ้องแล้วและก่อนที่ศาลจะรับฟ้องไว้พิจารณา โดยศาลจะต้องพิจารณาว่าคำฟ้องของโจทก์มีพยาน หลักฐานสนับสนุนเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าคดีมีมูลทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพอที่ศาลจะรับฟ้อง ไว้พิจารณาพิพากษาต่อไปหรือไม่ ความมุ่งหมายของการไต่สวนมูลฟ้องในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์คือ เพื่อ เป็นหลักประกันและให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเลยผู้ถูกฟ้อง ว่า จะไม่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีและตกเป็นจำเลยในคดีอาญาโดยปราศจากพยานหลักฐานสนับสนุนข้อกล่าวหา เพียงพอ และเพื่อป้องกันมิให้มีคดีขึ้นไปสู่การพิจารณาของศาลโดยไม่จำเป็น โดยเหตุนี้ศาลซึ่งทำหน้าที่ ไต่สวนมูลฟ้องจึงมีลักษณะแตกต่างไปจากศาลซึ่งทำหน้าที่พิจารณาคดี กล่าวคือ เป็นศาลซึ่งทำหน้าที่ กิ่ง สอบสวนและกิ่งพิจารณาคดี โดยไม่จำกัดอำนาจในการค้นหาความจริงอยู่แต่เพียงในพยานหลักฐานที่ โจทก์นำมาสืบแสดงและไม่ควรถือว่าการไต่สวนมูลฟ้องเป็นเรื่องระหว่างศาลกับโจทก์เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อ ให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบการดำเนินคดี อาญาของไทย ซึ่งอำนาจในการฟ้องคดีอาญาของราษฎรผู้เสียหายกว้างมาก

อนึ่ง การไต่สวนมูลฟ้องตามกฎหมายไทยมีได้ใน 2 กรณีคือ การไต่สวนมูลฟ้องในคดีพนักงาน อัยการเป็นโจทก์ และการไต่สวนมูลฟ้องในคดีราษฎรเป็นโจทก์ ซึ่งวิทยานิพนธ์นี้จำกัดขอบเขตการศึกษา ไว้เพียงในเรื่องการไต่สวนมูลฟ้องในคดีราษฎรเป็นโจทก์เท่านั้น

วิทยานิพนธ์นี้ได้อธิบายหลักกฎหมาย และสรุปรวมทั้งเสนอแนะ เพื่อให้มีกระบวนการนำบัญญัติ เรื่อง การไต่สวนมูลฟ้องในคดีราษฎรเป็นโจทก์มาใช้ให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*

KRISSANA ANUCHON : THE PRELIMINARY EXAMINATION IN CASE OF PRIVATE PROSECUTION. THESIS ADVISOR : DR. CHIRANIT HAVANOND, ASSO. PROF. PAITOON KONGSOMBOON, 249 pp. ISBN. 974-579-036-2

A preliminary examination is a procedure to intially review a case by the court. After the plaintiff has submitted its charge and before the case is accepted by the court, the court has to consider whether the plaintiff has sufficient evidence to show a prima facie case, both on points of fact and on points of law, before the court will accept the case for a further hearing.

The purpose of the preliminary examination in case of private prosecution is to provide protection for rights and freedom of citizens, especially the defendant who is charged, in order to ensure that he will not be prosecuted and become defendant in a criminal case without sufficient evidence and to prevent the case from reaching the court unnecessarily. Hence, the court which conducts preliminary examination has a different function from the court which tries the case, i.e. its function is quasi-inquisitorial and quasi-trial. The court is not limited to the evidence produced by the plaintiff and it shall not regard the preliminary examination a matter between only the court and the plaintiff. This allows the court to have a role in providing protection for rights and freedom of citizens, especially in Thai criminal procedure which has given wide power to a private citizen to institute a criminal action.

According to Thai laws, preliminary examination may take place in two cases, i.e. there may be a preliminary examination in case of public prosecutor and also a preliminary examination in case of private prosecution. This thesis will limit its scope of study to preliminary examination in case of private prosecution.

This thesis has explained legal principles, and its conclusion contains recommendations to improve the efficiency of preliminary examination in case of private prosecution.

ภาควิชานิติศาสตร์
สาขาวิชานิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของท่าน ดร. จิรนิติ ทะวานนท์ และท่านรองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งให้คำแนะนำและแนวความคิดต่าง ๆ ตลอดเวลาที่ผู้เขียนทำวิทยานิพนธ์นี้ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล ท่านอาจารย์สุชาติ ไตรประสิทธิ์ และท่านอาจารย์ ชัยเกษม นิตสิริ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนได้ให้แนวความคิดอันเป็นประโยชน์อย่างสูงในการทำวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านอาจารย์ทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ เรืองธรรม ลัดพลี และท่านอาจารย์ สมชาย จุณินดี ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและแนวความคิดต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่วิทยานิพนธ์นี้ กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์สุศักดิ์ วาจาสิทธิ์ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูลกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งนับเป็นการเสริมสร้างให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และบุคคลที่ผู้เขียนขอรำลึกในพระคุณอย่างที่สุดอีกท่านหนึ่งคือ คุณสมนึก ชัยเดชสุริยะ รุ่นพี่ผู้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้เขียนในทุกรื่องอย่างดียิ่งเสมอมา

ผู้เขียนขอขอบพระคุณคุณประภัสร์ จงสงวน คุณเลิศศักดิ์ จิงหะรานนท์ คุณนพภูณ ธีระรักษ์ คุณพนมเวียง โอดพงษ์ ที่ได้ช่วยเหลือเป็นธุระดูแลเอกสารภาพค่างวงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เขียน ขอขอบพระคุณคุณชานพิศ วิเศษสุนันท์ คุณวิฑูรย์ ปาลีโพธิ์ คุณศุทธิรัตน์ อัครีเวียง คุณวิฑูรย์ สุขศิริ คุณประวิทย์ อธิชัยวัฒนา คุณอรนุช ไชยชนะ คุณศรัณย์ พรหมสุนรินทร์ ที่ได้ให้คำแนะนำและ เป็นกำลังใจให้ผู้เขียนเป็นอย่างดี

ผู้เขียนขอขอบพระคุณคุณมนู รัตนาลิน ที่ได้ให้ความสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์นี้โดยให้คำปรึกษา ให้ความเข้าใจและเป็นกำลังใจอย่างใกล้ชิด ซึ่งผู้เขียนจะขาดเสียมิได้ ขอขอบคุณคุณอัญชลี ฉายสุวรรณ คุณบุศรา เกิดวิชัย เพื่อนผู้มีน้ำใจช่วยเหลือในทุกอย่าง เรื่องเสมอมา และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ให้ความสะดวกในการค้นคว้าเอกสารเป็นอย่างดี

วิทยานิพนธ์นี้หากปรากฏคุณค่าและประโยชน์ในทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขอน้อมอุทิศแด่พ่อและแม่ ครูคนแรกผู้ซึ่งยังคงอบรมชี้แนะในสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้เขียนเสมอมาจนทุกวันนี้ สถาบันการศึกษาแห่งนี้ และบูรพาจารย์ทุก ๆ ท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
3. ขอบเขตของการวิจัย.....	3
4. วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
บทที่ 2 ระบบการดำเนินงานคดีอาญาและแนวคิดเรื่องการไต่สวนมูลฟ้องในคดีที่ราษฎร เป็นโจทก์.....	5
1. แนวคิดเรื่องระบบการดำเนินงานคดีอาญา.....	6
1.1 การดำเนินงานคดีอาญาระบบกล่าวหา, ระบบไต่สวน.....	7
1.2 การดำเนินงานคดีอาญาโดยผู้เสียหาย, โดยประชาชน และโดยรัฐ.....	10
1.3 ระบบการดำเนินงานคดีอาญาในปัจจุบัน.....	13
1.3.1 ระบบการดำเนินงานคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาของไทย.....	14
1.3.2 ระบบการดำเนินงานคดีอาญาในชั้นก่อนการพิจารณาของ ศาลไทย.....	17
2. แนวคิดเรื่องการให้ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา.....	19
2.1 การฟ้องคดีอาญาโดยราษฎรในประเทศอังกฤษ.....	19
2.2 การฟ้องคดีอาญาโดยราษฎรในประเทศไทย.....	22
2.3 การฟ้องคดีอาญาโดยราษฎรในประเทศเยอรมัน.....	26

	หน้า
3. แนวคิดเรื่องการได้ส่วนมูลฟ้องในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์.....	28
3.1 ความเป็นมาของการได้ส่วนมูลฟ้อง.....	31
3.2 ความมุ่งหมายของการได้ส่วนมูลฟ้องในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์...	32
บทที่ 3 กระบวนไต่สวนมูลฟ้องในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์.....	44
1. ประวัติความเป็นมาของการได้ส่วนมูลฟ้องในประเทศไทย.....	45
1.1 การได้ส่วนมูลฟ้องโดยศาลโปริสภา.....	45
1.2 การได้ส่วนมูลฟ้องของศาลแขวงตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาล แขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499.....	48
1.2.1 การได้ส่วนมูลฟ้องในกรณีที่ผู้ว่าคดีเป็นโจทก์.....	51
1.2.2 การได้ส่วนมูลฟ้องในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์.....	56
1.2.3 การอ้างคำให้การจำเลยและคำเบิกความพยานต่อศาล แขวง เป็นพยานที่ศาลอื่น.....	58
1.2.4 การอุทธรณ์คำพิพากษาชั้นไต่สวนมูลฟ้อง.....	59
2. หลักเกณฑ์การได้ส่วนมูลฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญานปัจจุบัน.....	62
2.1 คดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์.....	63
2.2 คดีที่ราษฎรเป็นโจทก์.....	64
3. การค้นหาความจริงในชั้นไต่สวนมูลฟ้องในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์.....	67
3.1 การดำเนินกระบวนไต่สวนมูลฟ้องของศาล.....	67
3.1.1 การนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการพิจารณา ใช้บังคับแก่การได้ส่วนมูลฟ้อง.....	73
3.1.2 การเรียกสำนวนการสอบสวนของพนักงานอัยการ มาประกอบการวินิจฉัยของศาลในการได้ส่วนมูลฟ้อง..	79
3.1.3 การมีคำสั่งในการได้ส่วนมูลฟ้อง.....	83
3.2 บทบาทของโจทก์ในการดำเนินกระบวนไต่สวนมูลฟ้อง.....	92
3.2.1 การนำพยานหลักฐานเข้าสืบแสดงว่าคดีมีมูล.....	92

	หน้า	
3.2.2	กรณีที่เกิดข้อขัดแย้งในชั้นได้สวนมูลฟ้อง.....	106
3.2.3	การตั้งฟ้องในชั้นได้สวนมูลฟ้อง.....	113
3.2.4	การอุทธรณ์คำสั่งศาลในชั้นได้สวนมูลฟ้อง.....	114
3.3	บทบาทของจำเลยในการดำเนินกระบวนการได้สวนมูลฟ้อง.....	124
3.3.1	ฐานะการเป็นจำเลยในชั้นได้สวนมูลฟ้อง.....	125
3.3.2	สิทธิและหน้าที่ของจำเลยในชั้นได้สวนมูลฟ้อง.....	126
บทที่ 4	การวินิจฉัยสั่ง "คดีมีมูล" ของศาล.....	139
1.	หลักกฎหมายเกี่ยวกับ "คดีมีมูล".....	139
1.1	ความหมายของคำว่า "คดีมีมูล".....	139
1.2	หลักเกณฑ์ในการพิสูจน์ "คดีมีมูล".....	144
1.3	หลักเกณฑ์การทำคำสั่งของศาล.....	154
2.	อุทธรณ์เกี่ยวกับการวินิจฉัยสั่ง "คดีมีมูล" ของศาล.....	157
บทที่ 5	บทสรุปและ เสนอแนะ.....	181
1.	บทสรุป.....	182
2.	ข้อเสนอแนะ.....	202
บรรณานุกรม.....		209
ภาคผนวก.....		214
ประวัติผู้เขียน.....		249